

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 540/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov

_____, _____, _____, _____,
_____, _____, _____, _____,
_____, _____, _____, _____,
_____, _____, _____, _____,

_____, a _____, _____, _____,
_____, zastúpených advokátkou _____, _____,
_____, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 1 D 325/2014-432 z 25. januára 2019, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 CoD 2/2020 z 20. mája 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 2/2021 z 24. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. júla 2021 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 D 325/2014-432 z 25. januára 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 CoD 2/2020 z 20. mája 2020 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 2/2021 z 24. februára 2021 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“, spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). Sťažovatelia zároveň navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať im finančné zadostučinenie vo výške 20 000 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovatelia sa v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 D 325/2014 domáhali obnovy dedičského konania vedeného pôvodne pod sp. zn. D 35/1993, ktoré právoplatne skončilo uznesením okresného súdu č. k. D 35/1993-388 z 23. decembra 2011 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 CoD 9/2012-473 z 18. decembra 2012.

2.1. Okresný súd uznesením z 25. januára 2019 návrh na obnovu konania zamietol (opakovane po tom, ako jeho prvé rozhodnutie o zamietnutí návrhu na obnovu konania v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu bolo dovolacím súdom pre zmätočnosť zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie). Krajský súd uznesením č. k. 6 CoD 2/2020 z 20. mája 2020 uznesenie okresného súdu z 25. januára 2019 potvrdil a dovolanie podané sťažovateľmi bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovatelia v úvode ústavnej sťažnosti chronologicky zhrnuli rozhodnutia všeobecných súdov vo veci vedenej okresným súdom na základe nimi podaného návrhu na obnovu dedičského konania. Následne podanie ústavnej sťažnosti odôvodnili v podstatnom tým, že *«všetky zúčastnené súdy potvrdili len nesprávne rozhodnutie prvostupňového súdu, ktoré vychádzali z nesprávneho posúdenia, že sa jednalo o novoobjavené nehnuteľnosti a vôbec nebrali do úvahy, že to boli pôvodné nehnuteľnosti, ktoré sa len „menili“ v dôsledku zmien v katastrálnom operáte a tým došlo k vzniku nezahyby realného stavu ku dňu smrti poručiteľa a stavu ku dňu skončenia dedičského konania. V dôsledku nesprávneho a nevykonateľného Osvedčenia o dedičstve sa sťažovatelia dostali do stavu, že prišli o nehnuteľnosti po poručiťovi, keďže sa nedali na nich v katastrálnom operáte zapísať, nemohli s nehnuteľnosťami nakladať, scudzovať ich a v dôsledku nesprávneho úradného postupu im vznikla škoda.»*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov o porušení v petite ústavnej sťažnosti označených práv napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ktoré považujú za nesprávne.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné poukázať na skutočnosť, že sťažovatelia sa obrátili na ústavný súd podaním doručeným ústavnému súdu elektronicky 4. júla 2021 a vedeným ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1387/2021. Ich podanie bolo podľa § 53 zákona o ústavnom súde odložené s odôvodnením, že „s prihliadnutím na celý obsah Vášho podania, ktorý tvoria sprievodný text Vášho e-mailu a prvá (úvodná) strana podania (dokumentu), možno usudzovať, že Vaším zámerom bolo podať ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Vychádzajúc z takto Vami priloženej len prvej strany podania, je nutné konštatovať, že neobsahuje skutočnosti, ktoré by bolo možné posúdiť ako všeobecné či osobitné náležitosti návrhu ako ústavnej sťažnosti podľa príslušných ustanovení zákona o ústavnom súde (§ 43 a § 123 zákona o ústavnom

súde) ani návrhu na začatie iného z konaní pred ústavným súdom. Poukazujúc na Vami uvedenú skutočnosť v sprievodnom texte e-mailu, že ústavnému súdu zasielate ústavnú sťažnosť, ktorú v zákonnej lehote doplníte elektronickým podaním, a vychádzajúc z už uvedeného, konštatujem, že vo Vašom prípade nie je možné aplikovať postup podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže na jeho uplatnenie zákon vyžaduje, aby ústavnému súdu bolo najskôr doručené kompletne podanie (návrh na začatie konania) a následne v lehote desiatich dní dôjde už len k odstráneniu jeho nedostatkov spočívajúcich v absencii jeho autorizácie. K prvému z uvedených krokov vo Vašom prípade nedošlo, nie je teda vo vzťahu k prvotnému podaniu možné uskutočniť (resp. zo strany ústavného súdu akceptovať) druhý, autorizačný krok.“. Ústavný súd zároveň konštatoval, že v uvedenej veci nešlo o návrh na začatie konania pred ústavným súdom (ústavnú sťažnosť) alebo o návrh na začatie iného druhu konania, a teda sťažovateľov poučil o tom, že im ostala zachovaná možnosť podať riadny návrh, avšak konanie o ňom nebude vyvolané podaním, ktorého sa týkalo odloženie (teda podaním doručeným ústavnému súdu 4. júla 2021).

7. Sťažovateľka [REDAKOVANÉ] sa preskúmania napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 24. februára 2021 domáhala aj ďalšou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. júla 2021, ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 459/2021-35 z 21. septembra 2021 odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľov napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu:

8. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

9. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovatelia aj využili, a ich odvolacími námietkami sa zaoberal krajský súd ako súd odvolací. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie, bolo prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sťažovatelia využili (a to bez toho, aby v ústavnej sťažnosti tvrdili, že niektorá z ich dovolacích námietok nebola v dovolacom konaní uplatniteľná) a ich námietkami sa zaoberal najvyšší súd ako súd dovolací.

10. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľov uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľov napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

11. Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 2/2021 z 24. februára 2021.

12. Ústavný súd hneď v úvode poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. I. ÚS 138/2021).

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 24. februára 2021 nadobudlo právoplatnosť 4. mája 2021, keď dovolacie konanie skončilo. Je nepochybné, že sťažnosť sťažovateľov doručená ústavnému súdu elektronicky 14. júla 2021 bola podaná po uplynutí predpísanej zákonnej lehoty dvoch mesiacov, ktorá sťažovateľom uplynula 4. júla 2021. Sťažovatelia podali svoju ústavnú sťažnosť oneskorene, pričom zmeškanie lehoty nie je možné v zmysle citovanej judikatúry odpustiť. Sťažovatelia síce v prípise k ústavnej sťažnosti uvádzajú, že podaním doručeným ústavnému súdu 14. júla 2021 dopĺňajú svoje podanie doručené 4. júla 2021, avšak vzhľadom na dôvody, na základe ktorých bolo prvotné podanie sťažovateľov odložené (pozri bod 6 odôvodnenia tohto rozhodnutia) nemožno dať sťažovateľom za pravdu, že predmetná ústavná sťažnosť je doplnením ústavnej sťažnosti nimi už skôr podanej (inými slovami, márne uplynutie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno obísť zaslaním prvej strany takého návrhu s avízom jeho dodatočnej elektronickej autorizácie už ako dotvoreného celku). Sťažovatelia boli v oznámení o odložení jasne a zrozumiteľne poučení, že vady ich podania sú takej zásadnej povahy, že vylučujú, aby nimi bolo vyvolané akékoľvek ďalšie konanie pred ústavným súdom.

15. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného uznesenia najvyššieho súdu posúdil ako oneskorene podanú a podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ju ako takú odmietol.

16. Nad rámec uvedeného však v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na ďalšie nedostatky, ktoré by mohli viesť k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, či už z dôvodu nedostatku jej náležitostí ustanovených zákonom, prípadne pre jej neprípustnosť (v niektorých prípadoch po ich neodstránení na základe výzvy ústavného súdu).

16.1. K elektronicky doručenej ústavnej sťažnosti bolo pripojené splnomocnenie udelené v záhlaví označenej advokátke len sťažovateľkou [REDACTED].

16.2. Sťažovatelia k ústavnej sťažnosti nepriložili kópiu ani jedného právoplatného rozhodnutia, ktorého preskúmania sa v tomto konaní domáhajú. Zároveň v petite ústavnej sťažnosti tieto rozhodnutia označujú ako rozsudky, pričom (vychádzajúc aj zo spisu vedeného ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 459/2021 v totožnej veci sťažovateľky [REDAKOVANÉ]) ide o uznesenia všeobecných súdov a v prípade uznesenia krajského súdu bolo sťažovateľmi nesprávne uvedené aj jeho označenie, a to „č. k. 2 CoD 9/2012-473“, aj keď z podstaty veci a aj odôvodnenia ústavnej sťažnosti je zrejmé, že išlo o uznesenie č. k. 6 CoD 2/2020 z 20. mája 2020.

16.3. V odôvodnení ústavnej sťažnosti absentujú konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľov dôjsť k porušeniu nimi označených práv a slobôd napadnutým uznesením najvyššieho súdu (ústavnoprávne relevantné odôvodnenie ústavnej sťažnosti, pozn.).

16.4. Vo vzťahu k sťažovateľke [REDAKOVANÉ] bolo o jej ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom bolo preskúmanie identického rozhodnutia ako v tomto konaní, a to uznesenia najvyššieho súdu, už ústavným súdom rozhodnuté, t. j. v jej prípade ide o vec, o ktorej už ústavný súd rozhodol.

17. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, a z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa už ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľov uvedenými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu